

Vastaus valtuustoaloitteeseen Naton tukikohta Jämsään

Elvoi 25.01.2024 § 15
1300/00.04.00/2022

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh. 040 747 7736

Uuden Suunnan valtuustoryhmä on jättänyt 28.11.2022 valtuustoaloitteen NATO-tukikohdan ja muiden toimintojen mahdollistamiseksi Jämsän Kuorevedelle.

Nato:n tukikohdat ovat strategisesti sijoitettuina eri puolille puolustusliittoa ja niiden tarkoituksena on suojata jäsenmaiden yhteisiä arvoja. Suomi allekirjoitti 18.12.2023 Suomen ja Yhdysvaltain kahdenvälisen puolustusyhteistyösopimuksen (DCA). Sopimus vahvistaa Suomen turvallisuutta ja edesauttaa Nato-jäsenyyden velvoitteiden toimeenpanoa. Sopimuksessa käsitellään mm. maahantuloon, materialin ennakkovarastointiin sekä verotukseen liittyviä käytännön kysymyksiä. Lisätietoa: [Puolustusyhteistyösopimus Yhdysvaltain kanssa \(DCA\) - Ulkoministeriö \(um.fi\)](#)

DCA sopimuksen nojalla USA:n asevoimat saa Suomessa oikeuden käyttää 15 eri sotilasaluetta. Lista alueista on varsin kattava ja sisältää sotilaskohteita Lapista etelärannikolla saakka. Lakkautettuja varuskunta-alueita listalla ei ole, mutta mediatietojen mukaan se ei tarkoita, etteivätkö amerikkalaiset sotilaat voisi harjoitella siellä. Rauhan oloissa yksiköiden sotilaat kiertävät harjoittelemassa Suomessa, mutta heitä ei ole sijoitettu pysyvästi Suomeen.

Lisätietoa: [DCA-sopimus julki: Nämä 15 aluetta Suomi avaa Yhdysvaltain joukoille – puolustusministeri: ”Kriisitilanteissa voidaan ryhtyä tositoimiin” | Uutiset | Yle](#)

On arvioitu, että Nato – tukikohdan perustaminen vastaisi suuren teollisuuskeskittymän tuloa paikkakunnalle, mistä on seurannut alueiden kiinnostus Nato-tukikohtaa kohtaan. Tukikohdan sijoituspaikoiksi on esitetty julkisuudessa mm. Hattulaa, Kauhavaa ja Jämsää. Lehtitietoihin perustuen ulkopoliittisen instituutin puolustusasiantuntijat ovat pitäneet epätodennäköisenä uusien pysyvien tukikohtien perustamista. Uusien tukikohtien sijaan jokainen suomalainen varuskunta olisi Naton täysjäsenyyden jälkeen lähtökohtaisesti eräänlainen Nato tukikohta. Jos Suomeen haluttaisiin lisää Naton rakenteita ja läsnäoloa, se tarkoittaisi pääasiassa Naton ”eteentyönnettyä läsnäoloa” eli EFP-joukkoja.

Lisätietoa: [Näin Nato näkyy Suomessa: Lappi kiinnostaa harjoittelupaikkana ruuhkaksi asti | Poliitiikka | Yle, Allied Land Command - Enhanced Forward Presence \(eFP\) \(nato.int\)](#)

Päätös tai suunnitelma Nato-tukikohdan perustamisesta ei kuulu kunnan päätösvaltaan. Kansainväliset sotilaalliset sopimukset ja liittoutumat kuuluvat valtionhallinnon toimivaltaan ja tällaiset päätökset valmistellaan valtionhallinnossa ja päätökset tehdään valtionhallinnon ylimmissä päätöksentekoeleimissä.

Mikäli Naton EFP joukkojen, tai Nato-tukikohdan perustaminen Jämsän Halliin tulisi jossain vaiheessa ajankohtaiseksi, Jämsän kaupungilla on valmiutta mahdollistaa toiminnan sijoittuminen alueelle toimivallassaan olevin keinoin. Asiakokonaisuudessa on huomioitava kuntalaisten laaja-alainen mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua asiaa koskevaan päätöksentekoon.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta antaa esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle hyväksymistä varten.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.